

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Вінницької облдержадміністрації
Департамент освіти Вінницької міської ради
Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Південно-східний державний Університет штату Міссурі (США)
Університет Коменського у Братиславі (Словачка Республіка)
Жешівський Університет (Республіка Польща)
Інститут Гуманітарних Наук Державної Вищої Професійної школи ім. ротмістра В. Пілецького
в Освенцимі (Республіка Польща)
Кафедра ортопедагогіки та реабілітології факультету корекційної педагогіки та психології
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
Комунальний вищий навчальний заклад «Вінницька академія неперервної освіти»
Вінницький міський спеціалізований будинок дитини з ураженням ЦНС та порушенням
психіки
Вінницький центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Промінь»
Всеукраїнська громадська організація «Наукове товариство інвалідів «Інститут соціальної
політики»
Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна Асамблея інвалідів України»
Всеукраїнський фонд «Крок за кроком»
ГО «Асоціація батьків дітей з особливими потребами «Кінезис-клуб-Вінниця»
ГО «Подільське молодіжне об'єднання «Без бар'єрів»
Вінницька ГО молоді з обмеженими фізичними можливостями «Гармонія»
ГО «Вінниця Даун Синдром»

«ОСВІТА ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: ВІД ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ ДО ІНКЛЮЗІЇ»

Збірник тез доповідей

ВІННИЦЯ 2016

УДК [373+376]06

ББК 74.3я43+74.2я43

О 72

Рекомендовано до друку вченою радою Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського
(протокол № 5 від 26 жовтня 2016 р.).

Редакційна колегія:

Засенко В.В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України,
директор Інституту спеціальної педагогіки НАПН України;
Колупаєва А.А., доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН
України, заступник директора з наукових питань Інституту спеціальної педагогіки
НАПН України;
Лазаренко Н.І., кандидат педагогічних наук, доцент, ректор Вінницького
державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;
Ленів З.П., кандидат педагогічних наук, проректор з науково-педагогічної роботи
та соціальних питань Вінницького державного педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського;
Завальнюк І.Я., доктор філологічних наук, професор, декан факультету філології і
журналістики Вінницького державного педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського;
Король В.П., кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри технологічної
освіти, економіки і безпеки життєдіяльності Вінницького державного
педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;
Задворняк Л.С., аспірант кафедри педагогіки та професійної освіти Вінницького
державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклузії //

О 72 36. тез. доп. / Редкол.: В.В. Засенко В.В., А.А. Колупаєва А.А.,
Н.І. Лазаренко, З.П. Ленів. — Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2016. —
416 с.

У збірнику тез розглядаються основні напрямки розвитку інклузивної
освіти в Україні та світі. Представлено праці науковців і практиків, де
розглядаються педагогічні технології інклузивного навчання, інноваційні
підходи та сучасні тредни вітчизняного та закордонного досвіду.

УДК [373+376]06

ББК 74.3я43+74.2я43

© Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
© Автори статей
© ТОВ фірма «Планер»

Шановні колеги!

Освітнянська та наукова спільнота приділяє значну увагу вирішенню проблеми реформування системи освіти в Україні на демократичних засадах, створенню альтернативних моделей підтримки осіб з особливими потребами в різних сферах суспільного життя, забезпеченню права кожної дитини на якісну освіту.

Сучасні фахівці готові до реалізації психолого-педагогічного та корекційно-реабілітаційного супроводу особливих дітей в інклузивному середовищі. Чимало зусиль для пошуку і впровадження сучасних методик, новітніх технологій, створення можливостей для професійних дискусій та обміну практичним досвідом у реалізації інклузивної освіти докладає Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Викладачі та студенти навчального закладу стали організаторами й учасниками III обласного форуму для батьків дітей з інвалідністю «Освіта доступна кожному» (жовтень 2015 р.), семінару «Проблеми дітей з аутизмом: виклики сьогодення та кроки у їх вирішенні» (березень, 2016 р.), круглого столу «Психолого-педагогічний супровід дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в інклузивному середовищі» (травень, 2016 р.), тренінгу «Технологія складання індивідуальних програм розвитку дитини» (жовтень, 2016 р.). У вересні 2016 розпочато підготовку фахівців за спеціалізаціями «Асистент вчителя» та «Асистент вихователя».

Навчальні дисципліни «Основи корекційної педагогіки» та «Дефектологія з логопедією» викладаються у нашому університеті з 2007 року. Цьогоріч творчий колектив науковців розробив навчально-методичне забезпечення для реалізації якісної підготовки фахівців до роботи в інклузивних умовах.

Розуміємо, що це лише перші кроки у вирішенні такої важливої суспільної проблеми. Колектив Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського відкритий до співпраці. Сподіваємося, що цей міжнародний захід стане місцем фахової дискусії та обміну інноваційним досвідом.

У збірнику матеріалів Конгресу, що містить близько 200 доповідей його учасників, наведено результати досліджень, думки та пропозиції фахівців різних сфер професійної діяльності, педагогів вітчизняних і зарубіжних загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, батьків щодо впровадження інклузивної освіти в Україні.

Впевнена, що обговорення актуальних питань, обмін досвідом, спроби вирішення надважливих завдань сприятимуть впровадженню у процес навчання новітніх технологій інклузивної освіти для всіх, хто навчається, надаватимуть поштовх для розвитку нових напрямків наукових досліджень.

Тож нехай Конгрес досягне найбільшого успіху в тому, аби розкрити всю масштабність проблеми, якій він присвячений. Енергії, творчого завзяття, здоров'я, натхнення вам у цій великий справі. Бажаю успіхів!

З повагою

*Ректор Вінницького державного педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського Лазаренко Наталія Іванівна*

2. Коломинский Я. Л. Психология личностных взаимоотношений в группе сверстников. (Общие и возрастные особенности) : дис. ... докт. психол. наук. / Я. Л. Коломинский. — Минск, 1980. — 324 с.
3. Лисина М. И. О механизмах смены ведущей деятельности у детей в первые семь лет жизни / М. И. Лисина // Вопросы психологии. — 1978. — № 5. — С. 73-78.
4. Мартиненкс І. В. Труднощі у спілкуванні дітей із системними порушеннями мовлення / І. В. Мартиненко // Логопедія. Науково-методичний журнал. — Київ, 2015. — № 6. — С. 43-51.
5. Мартиненкс І. В. Сучасні підходи до розвитку комунікативної діяльності дітей старшого дошкільного віку з системними порушеннями мовлення в умовах дошкільного закладу / І. В. Мартиненко // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». — Додаток 1 до вип.. 36, том VII (68) : Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». — К. : Гнозис, 2016. — С. 504-511.

O. Martinchuk

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТОЛОГІЇ

Наразі актуальним вбачається розгляд інклюзивної освіти як важливого елементу досліджень у сфері освіти, що пояснюється узгодженням соціальної та освітньої інтеграції освіти з особливими освітніми потребами зі світовим загальним прагненням до соціальної справедливості. Сучасні реалії та наукові розвідки вимагають відходу від дидактичного аспекту під час визначення суті поняття «інклюзивна освіта» і акцентують нашу увагу на потребі її розгляду в контексті сучасного наукового знання про освіту — освітології.

Проведений аналіз вітчизняних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблем інклюзивної освіти в Україні (В. Бондар, І. Демченко, А. Колупаєва, І. Кузава, С. Миронова, В. Синьов, Т. Скрипник, Н. Софій, А. Шевцов, М. Шеремет, Д. Шульженко та ін.), свідчить, що фактично ніхто з них не робить спробу розгляду інклюзивної освіти в контексті розвитку нового в Україні наукового напряму інтегрованого дослідження сфери освіти — освітології [3], запропонованого академіком В. Огнев'юком, ректором Київського університету імені Бориса Грінченка [2, с. 74-75].

Відповідно до концепції В. Огнев'юка, об'єктом дослідження освітології є сфера освіти в її сталому розвитку, предметом — наявні системи й підсистеми освіти в їх сталому розвитку; умови та чинники, що впливають на цей розвиток; домінанти розвитку сучасної освіти, які визначають вектор розвитку освітніх систем [1, с. 3-4].

Освітологія як сучасна наука про сферу освіти стверджує, що поняття «освіта» за останні роки значно змінило свій зміст і розглядається як: процес зовнішнього впливу на засвоєння індивідом узагальненого об'єктивного, соціального досвіду, норм, цінностей тощо; спеціальна сфера соціального життя; унікальна система, своєрідний соціокультурний феномен; сутнісна характеристика етносу, суспільства, людської цивілізації, способів її самозбереження й розвитку;

**Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабітології
«Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії»**

процес, тобто цілісна єдність навчання, виховання й розвитку, саморозвитку особистості; збереження культурних норм з орієнтацією на майбутній стан культури; соціокультурний інститут, що сприяє економічному, соціальному, культурному функціонуванню і вдосконаленню суспільства; результат, тобто рівень загальної культури й освіченості людей [4, с. 23].

Отже, сьогодні поняття «освіта» окреслюється різними контекстами: освіта — цінність (державна, суспільна, особистісна); система різноманітних навчальних закладів і освітніх установ; особливий процес; різновідній результат; соціокультурний феномен; соціальний інститут, що впливає на стан свідомості суспільства [4, с. 23].

У вітчизняних публікаціях і законодавчих документах країн близького зарубіжжя дефініція «інклюзивна освіта» окреслюється такими контекстами: система освітніх послуг (різноманітних навчальних закладів і освітніх установ); цілісний (соціокультурний) феномен; особливий процес (навчання і виховання, забезпечення рівного доступу до якісної освіти).

Зважаючи на дані порівняльного аналізу цієї дефініції в освітолоцічному і дидактичному контекстах, можна припустити, що педагогічна спільнота України розуміє поняття «інклюзивна освіта» в традиційному дидактичному контексті, тоді як реформування і модернізація освіти, які відбуваються наразі в умовах суспільних трансформацій, вимагають її відповідності цивілізаційним викликам, і, відповідно, врахування всіх значень освіти, де на перший план виходить розуміння інклюзивної освіти як цінності: державної, суспільної, особистісної.

Оsvітолоція як сучасний інтегративний науковий напрям дає можливість глибше осягнути сутність поняття «інклюзивна освіта», розширюючи соціальний і суспільний контекст цього поняття; визначає вектори дослідження розвитку інклюзивної освіти у міждисциплінарному науковому просторі.

Література:

1. Вступ до освітолоції: навч. прогр. для спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом» / Кіїв. ун-т ім. Б. Грінченка; [розроб. Огнєв'юк В. О., Сисоєва С. О.]. — К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. — 80 с.
2. Огнєв'юк В. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / Віктор Огнєв'юк // Оsvітолоція / oświatologia. — 2012. — Вип. 1. — С. 69-75.
3. Синьов В. М., Шеремет М. К., Руденко Л. М., Шульженко Д. І. Оsvітньо-психологічна інтеграція школярів із психофізичними порушеннями в у сучасних умовах України // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць: вип. 7, у 2 т. / за ред. В. М. Синьова, О. В. Гавrilova. — Т.2 (7). — Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2016. — С. 323-344.
4. Сисоєва С. Сфера освіти як об'єкт дослідження / Світлана Сисоєва // Оsvітолоція / oświatologia, 2012. — Вип. 1. — С. 22-29.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Агапов Юрій Юрійович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки Житомирського Державного університету імені Івана Франка.

Акімова Ольга Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Аргіропулос Дімітріс, доктор філософії, професор Пермського та Болонського університетів (Італія), референт та науковий координатор міжнародного проекту «Інклюзія неповнолітніх в Україні і Молдові».

Бабич Еліна Анатоліївна, викладач фортепіано Київської ДМШ №13 ім. М.І. Глінки.

Базилевська Оксана Олександровна, старший викладач кафедри корекційної педагогіки Комунального вищого навчального закладу «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Балук Світлана Василівна, вчитель-логопед НВК «Один, два, три», м. Львів.

Бас Катерина Сергіївна, студентка ступеня вищої освіти магістра Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Білінська Анастасія Олексіївна, консультант, практичний психолог з питань девіантної поведінки ВОПМПК.

Білоусов Олександр Миколайович, директор Комунального закладу «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс ім. В.Г. Короленка» Харківської обласної ради.

Богданович Тетяна Володимирівна, методист ТОВ Центр слухової реабілітації «АВРОРА», аспірант лабораторії проблем інклюзивного навчання Інституту спеціальної педагогіки НАПН України.

Бондар Наталія Василівна, майстер виробничого навчання, аспірант кафедри психокорекційної педагогіки ФКПП НПУ імені Драгоманова.

Бондаренко Юлія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри корекційної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, докторант Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Борейко Аліона Іванівна, вихователь КНЗ «Житомирська спеціалізована ЗОШ інтернат I-III ступенів №2» Житомирської обласної ради.

Борейко Олександр Михайлович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Житомирського Державного університету імені Івана Франка.

Бурківська А.Г., Вінницький гуманітарно-педагогічний колledж.

Вальчук Олена Іванівна, кандидат історичних наук, асистент кафедри правових наук і філософії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Власенко Валентина Вікторівна, кандидат історичних наук, заступник директора з навчально-виховної роботи Новогуйвинської гімназії.

Ванчова Аліця, PhD, проф., декан Педагогічного факультету Університету імені Коменського у Братиславі, Словаччина.

Вознюк Олександр Васильович, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти і педагогічних інновацій Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Войтко Валентина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

Волошина Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Галущенко Вікторія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дефектології та фізичної реабілітації Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», практикуючий дефектолог-логопед СДНЗ №193.

Гарчарікова Терезія, PhD, завідувач кафедри спеціальної освіти Педагогічного факультету Університету імені Коменського у Братиславі, Словаччина.

Геращенко Світлана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психокорекційної педагогіки НПУ імені Драгоманова.

Гжегож Гжибек, професор надзвичайний, др. габ., директор Інституту Гуманітарних Наук Державної Вищої Професійної школи ім. ротмістра В. Пілецького в Освенцимі.

Глазунова Тамара Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської філології Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Глоба Олександр Петрович, доктор педагогічних наук, професор кафедри ортопедагогіки та реабілітології ФКПП НПУ імені М.П. Драгоманова.

Голюк Оксана Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Гордійчук Галина Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Гордійчук Оксана Євгенівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Грошовенко Ольга Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Загоруй Раїса Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Задорожня Оксана Григорівна, науковий співробітник Українського науково-методичного центру практичної психології та соціальної роботи НАПН України.

Змієвська Олена Олексandrівна, старший викладач кафедри англійської філології Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Ілініч Світлана Юріївна, кандидат філологічних наук, заступник директора Вінницького інституту Університету «Україна».

Ільїна Оксана Василівна, старший викладач кафедри ортопедагогіки та реабілітології НПУ імені М.П. Драгоманова.

Імбер Вікторія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Ітон Томас, PhD, професор кафедри англійської мови, Університету Уачіта Баптист, м. Аркадельфія, штат Арканзас, США.

Кадемія Майя Юхимівна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Кайдалова Галина Петрівна, аспірант кафедри педагогіки Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Калініченко Ірина Олексandrівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогічної майстерності Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М.В. Остроградського.

Калініченко Тетяна Федорівна, кандидат педагогічних наук, вчитель класу інтенсивної педагогічної корекції КЗ «НВК № 278».

Каменщук Тетяна Дмитрівна, директор навчально-методичного центру психологічної служби системи освіти Вінницької області.

Каплінський Василь Васильович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Кириленко Неля Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Кірчун Тетяна Миколаївна, вихователь КНЗ «Житомирська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат» Житомирської обласної ради.

Кіт Галина Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти, в.о. декана факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології «Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії»

Клопота Євгеній Анатолійович, доктор психологічних наук, професор кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності Запорізького національного університету, Заслужений працівник освіти України.

Клопота Ольга Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи КВНЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія».

Кобель Ігор Григорович, кандидат педагогічних наук (корекційна п-ка, Драгоманова), Доктор Ph.D. (спеціальна пед-ка, Альберта, Канада), доцент кафедри загальної та соціальної педагогіки Українського католицького університету.

Колосовська Наталія Вікторівна, учитель вищої категорії, заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель української мови і літератури Херсонського НВК №33 Херсонської міської ради.

Колупаєва Алла Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукових питань Інституту спеціальної педагогіки НАПН України.

Кондратюк Світлана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. директора Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка.

Кочмар Юлія Леонідівна, соціальний педагог, викладач української мови та літератури Гайсинського медичного коледжу.

Кравець Ніна Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психокорекційної педагогіки факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Кривошея Тетяна Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Крижановська Тетяна Віталіївна, доктор медичних наук, професор кафедри корекційної педагогіки ДОІППО, м. Дніпропетровськ.

Крупенина Наталія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри корекційної педагогіки КВНЗ «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Кубанська Наталія Володимирівна, вчитель образотворчого мистецтва, вихователь Комунального закладу «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс ім. В.Г. Короленка» Харківської обласної ради.

Лекса Наталія, магістратура медичного факультету Жешівського Університету, науковий працівник, лікар-клініцист неврологічного відділення лікарні Міністерства Внутрішніх Справ м. Жешів.

Ленів Зоряна Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти, проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Лепеха Лілія Петрівна, старший викладач кафедри корекційної педагогіки та інклюзії Львівського національного університету імені Івана Франка.

Лесіна Тетяна Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, докторантura при ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського».

Литвин Інна Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології, методист лабораторії розвитку освіти та педагогічних інновацій комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної адміністрації».

Лобода Вікторія Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри корекційної педагогіки та інклюзії Львівського національного університету імені Івана Франка.

Любчак Людмила Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Ляшкова Наталя Олександрівна, вчитель-дефектолог, перекладач-дактилолог, старший викладач кафедри соціальних технологій Вінницького соціально-економічного інституту Університету «Україна».

Мазепа Тереса, Др. Педагогічного факультету Жешівського Університету. Малодобри Збігнев, магістрант Інституту Гуманітарних Наук Державної Вищої Професійної школи ім. ротмістра В. Пілецького в Освенцимі.

Мартиненко Ірина Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри логопедії Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Мартиненко Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Мартинчук Олена Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Матвійчук Ірина Ігорівна, вчитель Прибузької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернат Вінницького району, Вінницької обласної Ради, магістрант факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Матіюк Дмитро Володимирович, аспірант Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Мельник Анжела Іванівна, аспірантка кафедри теоретичної та консультивативної психології Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Мельник Іванна Вікторівна, аспірантка кафедри педагогіки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Мельничук Оксана Вікторівна, викладач сурдопедагогіки кафедри психолого-педагогічних дисциплін Луцького педагогічного коледжу.

Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітації «Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії»

Мельніченко Тетяна Василівна, старший викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Мізева Катерина Олександрівна, психолог, ерготерапевт ГО «Відкритий погляд».

Мойсеєнко Ірина Михайлівна, аспірант, старший викладач Дніпропетровського обласного інституту перепідготовки працівників освіти.

Наконечна Лариса Михайлівна, аспірант лабораторії проблем інклюзивної освіти Інституту спеціальної педагогіки НАПН України.

Невинна Віра Іванівна, психолог-методист Богодухівської гімназії №1 Харківської області.

Негрій Ольга Іванівна, студентка IV курсу, спеціальності «Дошкільна освіта», спеціалізація «Логопедія» Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Нестерович Богдан Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства та інструментальної підготовки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Нетьосов Сергій Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Одинченко Лариса Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологій корекційної та інклюзивної освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаського державного педагогічного університету».

Оніщук Ірина Ігорівна, асистент кафедри методики навчання іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Опушко Надія Романівна, асистент кафедри педагогіки і професійної освіти, заступник директора з виховної роботи навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Оринко Марина Олександрівна, завідувач психолого-медико-педагогічної консультації відділу освіти Чугуївської міської ради Харківської області.

Орлов Андрій Валерійович, кандидат педагогічних наук, заступник директора з виховної роботи комунального закладу «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс ім. В.Г. Короленка» Харківської обласної ради.

Панасюк Лілія Ігорівна, студентка З курсу факультету історії, етнології і права Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Паулел Девід, PhD, професор кафедри середньої шкільної освіти, Південно-східного державного Університету штату Міссурі, м. Кейп-Жірардо, США.

Пахомова Наталія Георгіївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти і соціальної роботи Полтавського національного університету ім. В.Г. Короленка.

Педоренко Валентина Миколаївна, асистент кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Петрикіна Анна Сергіївна, вихователь I категорії, кураторка музею історії Комунального закладу «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс імені В.Г. Короленка» Харківської обласної ради.

Петрович Ольга Борисівна, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри методики філологічних дисциплін і стилістики української мови Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Пилипенко Олеся Миколаївна, аспірант кафедри логопедії факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Пилипенко Тетяна Іванівна, старший викладач кафедри правових наук і філософії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Подолянчук Діана Станіславівна, асистент кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Портянко Вікторія Павлівна, аспірант навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Потимко Оксана Збігневна, кандидат історичних наук, керівник ресурсного центру освітніх інформаційних технологій для осіб з особливими потребами Національного університету «Львівська політехніка».

Присяжнюк Лариса Андріївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Прохоренко Леся Іванівна, кандидат педагогічних наук, ст.н.сп., докторант Інституту спеціальної педагогіки НАПН України.

Райзен Майк, професор кафедри спеціальної освіти Університету Бредлі, м. Пеорія, штат Іллінойс, США.

Ревуцька Олена Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету.

Родименко Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, директор КЗО «Еагатопрофільний навчально-реабілітаційний ресурсно-методичний центр корекційної роботи та інклюзивного навчання» ДОР.

Родненок Марина Єгорівна, старший викладач кафедри ортопедагогіки та реабілітології Інституту корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Роменська Тамара Григорівна, завідувач кабінету соціальної реабілітації державного комплексу соціальної реабілітації дітей-інвалідів.

Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології «Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії»

Савінова Наталія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

Савченко Олександр Олексійович, кандидат педагогічних наук, головний фахівець Центру слухової реабілітації АВРОРА.

Савчук Зоряна Степанівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Самойленко Олеся Анатоліївна, голова правління Благодійної організації «Благодійний фонд «Центр соціалізації та реабілітації дітей з аутизмом та іншими розладами «Розвиток».

Сандер Галина Миколаївна, корекційний педагог, лікар-педіатр, ерготерапевт ГО «Відкритий погляд».

Сандич Мирослава Ігорівна, студентка 4 курсу факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Сапогов Володимир Анатолійович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Сапогов Микита Володимирович, завідувач лабораторії кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті, аспірант Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Саранча Ірина Григорівна, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри психології Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, заступник директора по навчально-виховній роботі Вінницького центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Промінь».

Семенюк Тетяна Семенівна, завідувач психолого-медико-педагогічної консультації районного методичного центру закладів освіти Іллінецької районної ради, вчитель-логопед дошкільних навчальних закладів, загальноосвітніх шкіл.

Сивик Ганна Євгенівна, асистент кафедри корекційної педагогіки та інклюзії Львівського національного університету ім. І. Франка.

Синьов Віктор Миколайович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної академії педагогічних наук України, Президент Асоціації корекційних педагогів України, декан факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Синьова Євгенія Павлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри тифлопедагогіки та тифлопсихології факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Сіліна Галина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри виховання й розвитку особистості комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти».

Славінська Валерія Ігорівна, магістрант Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Словінська Євгенія Вікторівна, студентка IV курсу спеціальності «Дошкільна освіта», спеціалізація «Логопедія» Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Соколенко Олена Миколаївна, вчитель вищої категорії комунального закладу «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс ім. В.Г. Короленка» Харківської обласної ради.

Солонська Альона Артурівна, асистент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Богдана Хмельницького.

Сомик Ольга Володимирівна, викладач Вінницького обласного комунального гуманітарно-педагогічного коледжу.

Столяренко Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Вінницького національного технічного університету.

Столяренко Олена Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Стригунова Альона Іванівна, дефектолог Миколаївської спеціальної загальноосвітньої школи – інтернату № 2.

Супрун Дар'я Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної психології та медицини Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Таранченко Оксана Миколаївна, доктор педагогічних наук, ст.н.сп., головний науковий співробітник лабораторії сурдопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України.

Тарасенко Галина Сергіївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Тріпсіс Дженні, PhD, проф., завідувач кафедри освітнього лідерства Університету Бредлі, м. Пеорія, штат Іллінойс, США.

Уберман Марта, віце декан Педагогічного факультету, керівник кафедри дошкільної та початкової освіти Педагогічного Факультету Жешівського університету.

Уберман-Клюз Домініка, науковий працівник педагогічного факультету Жешівського університету, лікар-клініцист неврологічного відділення лікарні Міністерства Внутрішніх Справ.

Федоренко Світлана Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри тифлопедагогіки НПУ імені М.П. Драгоманова.

Федорець Василь Миколайович, кандидат медичних наук, старший викладач Вінницької академії неперервної освіти, докторант інституту вищої освіти НАПН України.

Хамська Неліна Болеславівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології «Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії»

Хворова Ганна Михайлівна, кандидат наук, доцент, завідувач кафедри ортопедагогіки та реабілітології НПУ імені М.П.Драгоманова.

Холковська Ірина Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Хомик Володимир Степанович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної психології Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

Чеботарьова Олена Валентинівна, кандидат педагогічних наук, ст.н.сп., старший науковий співробітник лабораторії олігофренопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України.

Чухрій Інна Володимирівна, кандидат психологічних наук, докторант кафедри ортопедагогіки і реабілітології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Шевцов Андрій Гаррійович, доктор педагогічних наук, професор, директор Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації та ліцензування Міністерства освіти і науки України.

Шевченко Юлія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Шибаєва Вікторія Анатоліївна, здобувач ступеня вищої освіти магістра Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Шкуліпа Марина Сергіївна, студентка IV курсу, спеціальність «Дошкільна освіта», спеціалізація «Логопедія» Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Шмідт Катерина Сергіївна, магістрант Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Шульгіна Лілія Іванівна, магістр, вчитель ВПП НВК св. Миколая.

Шульженко Діна Іванівна, доктор психологічних наук, професор кафедри психокорекційної педагогіки Факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Щетина Тетяна Павлівна, учитель вищої категорії, учитель української мови і літератури, директор Херсонського НВК № 33 Херсонської міської ради.

Якимчук Ганна Василівна, науковий співробітник українського науково-методичного центру практичної психології та соціальної роботи НАПН України.

Яковлів Володимир Леонтійович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання, в.о. декана факультету фізичного виховання і спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Яночкова Олена Володимирівна докторант, магістратура університету Я.Э.Пуркине м. Усті над Лабем, Чехія.

Яременко Олександр Іванович, кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри правових наук та філософії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Ярмоленко Максим Анатолійович, старший викладач кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання та спорту України.

Ярощук Наталія Петрівна, викладач психології кафедри психолого-педагогічних дисциплін Луцького педагогічного коледжу.

Яценюк Лариса Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Яременко Олександр Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри правових наук та філософії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Ярмоленко Максим Анатолійович, старший викладач кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання та спорту України.

Ярощук Наталія Петрівна, викладач психології кафедри психолого-педагогічних дисциплін Луцького педагогічного коледжу.

Яценюк Лариса Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

**Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та
реабітології «Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до
інклюзії»**

	ЗМІСТ
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	
Колупаєва А.	
СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: НА ШЛЯХУ ДО НЕЗВОРОТНИХ ЗМІН.....	4
David V. Powell	
SPECIAL EDUCATION IN THE UNITED STATES – A HISTORICAL OVERVIEW.....	6
Шевцов А.	
ОРТОПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОНЦЕПЦІЇ РЕАБІЛІТОЛОГІЇ.....	6
Гарчарікова Т., Ванчова А.	
ІСТОРІЯ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ У СЛОВАЧЧИНІ.....	11
Синьов В., Синьова Е.	
ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДО ОСВІТНЬОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ ІЗ ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ.....	14
Uberman Marta, Uberman-Kluz Dominika, Leksa Natalia	
POLAND'S EXPERIENCE IN WORKING WITH CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS.....	17
Таранченко О.	
ВЕКТОРИ ЗМІН ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ У НОВОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТИ	18
Клопота Е.	
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСІБ З ВАДАМИ ЗОРУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРІ.....	20
Потимко О.	
СУПРОВІД ШКОЛЯРІВ З ВАЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ.....	23
Аргіропоулос Д.	
СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНА РОБОТА З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОСВІД.....	25
Шульженко Д.	
РЕАЛІЗАЦІЯ ТА ЗНАЧЕННЯ БІНАРНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ УСПІШНОГО НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ АУТИЧНИХ ДІТЕЙ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ.....	27

ДОПОВІДІ НА СЕКЦІЙНИХ ЗАСДАННЯХ

Агапов Ю.	
СТВОРЕННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ КОМФОРТНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДІТЕЙ З РІЗНИМИ СТАРТОВИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ.....	30
Акімова О., Сапогов В.	
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: СУТНІСТЬ, ПОНЯТТЯ, ТЕРМІНОЛОГІЯ.....	32
Бабич Е.	
МУЗИЧНІ ЗАНЯТТЯ — РЕАЛЬНИЙ ШАНС ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....	34
Базилевська О.	
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ГУМАНІСТИЧНО-СПРЯМОВАНОЇ ОСОБИСТСТІ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСОБІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА	37
Балук С.	
КОРЕКЦІЯ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДИТИНИ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА.....	39
Білінська А.	
ПРОФЕСІЙНО ПЕДАГОГІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.....	41
Білоусов О.	
ПІДГОТОВКА ТА ПЕРЕПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НВК ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА (з досвіду роботи).....	43
Богданович Т.	
АДАПТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ.....	46
Бондар Н.	
ДО ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	48
Бондаренко Ю.	
АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ МУЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗІ ЗНИЖЕНИМ ЗОРОМ.....	51
Борейко А.	
РОБОТА СПЕЦІАЛІСТІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ З РОДИНАМИ ДІТЕЙ, ЩО МАЮТЬ ОСОБЛИВІ ОСВІТНІ ПОТРЕБИ.....	53
Борейко О.	
КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	56
Бурківська А.	
ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ ТЕОРІЇ З ПРАКТИКОЮ ПІД ЧАС САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	58

Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабітології «Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії»

Вальчук О.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З ІНКЛЮЗИВНИМ ТА ІНТЕГРОВАНИМ НАВЧАННЯМ.....	60
Власенко В.	ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ЯК ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ЯКІСНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	61
Волошина О.	ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНИХ КЛАСАХ ЯК НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	64
Вознюк О.	ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ З ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ....	67
Галущенко В.	ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ К. ОРФА У КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТИ З ДІТСЬМИ.....	69
Геращенко С.	ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ З РОЗУМОВО ВІДСТАЛИМИ ШКОЛЯРАМИ.....	71
Глазунова Т., Змієвська О.	ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	73
Гжебек Г., Малодобри З.	ДОСВІД ІНТУІЦІЇ ЯК ФОРМА ПІЗНАННЯ ТА СПЕЦИФІКИ ЕТОСУ ЧОЛОВІЧОЇ І ЖІНОЧОЇ СТАТІ В КОНТЕКСТІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	75
Глоба О.	КОМПЛЕМЕНТАРНА РЕАБІЛІТОЛОГІЯ. СУЧASNІ ПІДХОДИ В СИСТЕМІ НАДАННЯ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ	76
Голяк О.	ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ НАБУТТЯ МАЙБУТНІМИ ВИХОВАТЕЛЯМИ ДНЗ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЛЯ РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	79
Гордійчук О.	ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА — ІМПЕРАТИВ ЧАСУ	82
Грошовенок О.	ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА ГІПЕРАКТИВНИМИ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ.....	85
Губіна О., Кондратюк С.	ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ У НАВЧАННІ ОСІБ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	88
Давидюк М.	ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ» ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	89

Дегтяренко Т.	ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НЕДЕФЕКТОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО РОБОТИ В СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	92
Демченко О.	СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ У СИСТЕМІ НАУКОВИХ КООРДИНАТ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ	94
Деркач О.	АРТ-ПЕДАГОГІКА У СИСТЕМІ ЗАСОБІВ ВИХОВАННЯ ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	96
Дичківська І.	СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНКЛЮЗІЇ У ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ	100
Дичок Т.	ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ ЗА ДОПОМОГОЮ КОЛЬОРОВОЇ СОЛІ.....	103
Дмитрієва І., Одинченко Л.	ДО ПРОБЛЕМИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ.....	104
Дяченко А., Яковлів В.	ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСНОЇ ДОПОМОГИ ДІТАМ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	106
Дорошенко О.	ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА. ВИБІР ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО МАРШРУТУ: ВІД ВІВЧЕННЯ ДО ПРАКТИКИ.....	110
Єрошова М.	ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ «THE SON-RISE PROGRAM» У ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З АУТИЧНИМИ ДІТЬМИ.....	113
Жигайлло Н.	ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ МОЛОДІ - ПРОВІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЬВІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ВІДДІЛЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ».....	116
Жосан О.	ІНКЛЮЗІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ ЯК ІННОВАЦІЯ: ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ.....	120
Жук В.	СУЧASNІ МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ.....	124
Журавльова Л.	АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	126

Загоруй Р.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....	128
Задорожня О.	ФОРМУВАННЯ ПРОСТОРОВОГО МИСЛЕННЯ УДІТЕЙ З ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	131
Ільїна О.	ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ТА РЕАБІЛІТОЛОГІВ ДО РОБОТИ З ЛЮДЬМИ З ПОРУШЕНИМ РОЗВИТКОМ....	133
Eaton T.	LITERATURE AND LIFE: USING IMPLICIT THEORY OF PERSONALITY AND PSYCHO-SEMANTIC PRINCIPLES FOR PEER-TUTOR MODELING IN SPECIAL-NEEDS LANGUAGE AND WRITER-RESPONSE.....	137
Іллініч С.	ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ.....	143
Імбер В.	ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ.....	145
Кадемія М., Гордійчук Г.	ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ІКТ ІЗ МЕТОЮ ЗДІЙСНЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	148
Кайдалова Г.	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	151
Калиніченко І.	«ІНДЕКС ІНКЛЮЗІЇ ЯК ЗАСІБ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОNUВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У СУЧASNOMU ЗАКЛАДІ ОСВІТИ».....	153
Калиніченко Т.	ВПРОВАДЖЕННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....	155
Каменщук Т.	ДО ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО РЕСУРСНОГО ЦЕНТРУ.....	158
Каплінський В.	РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	161
Kirilenko N.	ADVANTAGES OF INCLUSIVE EDUCATION VIA COMPUTER.....	163

Кірчун Т.	ДІТИ З ПОРУШЕННЯМИ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ. КОРЕКЦІЙНО-ВИХОВНА РОБОТА.....	166
Ким Г.	ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОСОБЛИВА ОСВІТНЯ ПОТРЕБА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО ОБДАРОВАНИХ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	169
Клопота О.	РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВИТКУ СОУВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	171
Кобель І.	ВИХОВАННЯ ГЛУХОГО ДОШКІЛЬНИКА: РЕФЛЕКСІЇ БАТЬКІВ.....	174
Кочмар Ю.	НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНТЕГРОВАНИХ ГРУПАХ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ.....	177
Кравець Н.	ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ УМІНЬ ЧИТАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ УЧНІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ	180
Кривошея Т.	ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ ДО ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНИЙ ДІТЕЙ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	182
Крижановська Т.	ДОСВІД УКРАЇНИ В РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ВАДАМИ ЗОРУ: ДОСЯГНЕННЯ І ПРОБЛЕМИ.....	185
Крохівець Т.	ПРАВОВІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	189
Крупенина Н.	ДИТИНА З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: НАСЛІДУВАННІ І ПРАВА В ІСЛАМІ.....	191
Кубанська Н.	ВИКОРИСТАННЯ ЗБЕРЕЖЕНИХ АНАЛІЗАТОРІВ У РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНІВ З ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ (з досвіду роботи).....	193
Ленів З.	ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ, ЩО РЕАЛІЗОВОЮТЬ ІНКЛЮЗИВНИЙ ПІДХІД ЗАСОБАМИ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ.....	197
Лепеха Л.	СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОМПЛЕКСНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ.....	199

Лесіна Т.	ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО ТВОРЧОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЇ САМОЦІННОСТІ ДІТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	202
Литвин І.	УПРОВАДЖЕННЯ ФАСИЛІТАТИВНИХ УМІНЬ ПЕДАГОГА ЯК УСПІШНИЙ ЧИННИК ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	205
Loboda V.	EFFECTIVE WAYS TO ORGANIZE WORK-BASED TRAINING AND -TRAINING OF PRACTITIONERS USING E-LEARNING.....	207
Любчак Л.	ВИБІР ОПТИМАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ВЗАЄМОДІЇ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	210
Ляшкова Н.	ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕФЕКТОЛОГА У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ЯК СКЛАДОВА КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО СУПРОВОДУ СТУДЕНТІВ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ.....	213
Мазепа Т.	«ВКЛЮЧЕННЯ КУЛЬТУРОЮ» («ІНКЛЮЗІЯ КУЛЬТУРОЮ») ЛЮДЕЙ З ОБМежЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В УСТАНОВАХ КУЛЬТУРИ.....	215
Матіюк Д.	РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ.....	217
Мельник А.	КОМПОНЕНТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ З ГІПЕРАКТИВНИМИ ДІТЬМИ.....	219
Мартиненко С.	ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З УЧНЯМИ, ЩО МАЮТЬ ПРОБЛЕМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	221
Мартиненко І.	ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З СИСТЕМНИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....	223
Мартинчук О.	ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТОЛОГІЇ.....	226
Матвійчук І.	ПРОФЕСІЙНО-ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ВАДАМИ ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ СПЕЦІАЛЬНОЇ ШКОЛИ.....	228
Мельник І.	РІЗИКОВА ПОВЕДІНКА ПІДЛІТКІВ І ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	230
Мельніченко Т.	НАПРЯМИ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ФОНОЛОГІЧНОГО КОМПОНЕНТУ МОВЛЕННЯ У ШКОЛЯРІВ З ТЯЖКИМИ МОВЛЕННЄВИМИ РОЗЛАДАМИ... ..	233

Мізева К., Сандер Г.	
РОЛЬ БАТЬКІВСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОСТІ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ	
КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ СЕРЕД ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ СПЕКТРУ АУТИЗМУ	
ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЇХ ІНКЛЮЗІЇ У ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС.....	235
Мойсеенко І.	
КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ АБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ТЯЖКОЮ	
РОЗУМОВОЮ ВІДСТАЛІСТЮ У СПЕЦІАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ....	238
Наконечна Л.	
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА – ЯК ОБ’ЄКТ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ	
У ДОСЛІДЖЕННЯХ ЗАРУБІЖНИХ ВЧЕНИХ.....	241
Негрій О.	
ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНОГО ВИХOVАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ	
ІНКЛЮЗИВНОЇ ПРАКТИКИ.....	243
Нестерович Б., Бас К.	
ВИКОРИСТАННЯ ТАНЦЮВАЛЬНО-РУХОВОЇ ТЕРАПІЇ У	
РОБОТИ З ДІТЬМИ-АУТИСТАМИ.....	245
Нетьюсов С.	
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КОРЕКЦІЙНА АНДРАГОГІКА»	248
Оринко М.	
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ МІСТА ЧУГУЄВА.....	250
Орлов А.	
МУЗЕЙ ІСТОРІЇ ЗАКЛАДУ ЯК ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПРОСТІР	
НЕЗРЯЧИХ УЧНІВ (З ДОСВІДУ РОБОТИ).....	253
Оніщук І.	
ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ КОМУНІКАТИВНИХ ПІДХОДІВ ПІД ЧАС	
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	255
Пахомова Н.	
ІНТЕГРАЦІЯ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ ЗНАНЬ У	
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦЯ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	257
Педоренко В.	
ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ У КОНТЕКСТІ ЇХ	
ПІДГОТОВКИ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ	
ПОТРЕБАМИ	259
Петрович О.	
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	262
Пилипенко О.	
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З	
ПОРУШЕННЯМИ МОВЛІННЄВОГО РОЗВИТКУ.....	264
Пилипенко Т.	
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	267

Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабітології «Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії»

Подолянчук Д.

ВИКОРИСТАННЯ СХІДНИХ ТАНЦІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З СИНДРОМОМ

ДАУНА 270

Портнянко В.

ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ
ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ КРАЄЗНАВЧОГО СПРЯМУВАННЯ..... 272

Прохоренко Л.

КОНЦЕПЦІЯ САМОРЕГУЛЯЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ ІЗ
ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ..... 274

Присяжнюк Л.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДОШКІЛЬНИКІВ В
УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ..... 277

Ревуцька О.

ПІДГОТОВКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ ДО НАВЧАННЯ
ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО
НАВЧАННЯ..... 280

Risen M., Tripses J.

A HISTORY AND EXPLANATION OF AMERICAN SPECIAL EDUCATION..... 283

Родименко І.

РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ В НАВЧАННІ ДІТЕЙ З
ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ..... 291

Родненок М.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА МОНТЕССОРІ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ
РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ РОЗВИТКУ 294

Роменська Т.

ОСВІТНІЙ ЗМІСТ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВИХ НАВИЧОК У
ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ДИТЯЧИМ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ В СВІТЛІ
ПРОГРАМ РОЗВИТКУ..... 297

Савінова Н.

СУЧASNІ ЛОГОДIАГNOSTICHN TEHNOLOGII..... 299

Савченко О.

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД РАНЬОГО ВТРУЧАННЯ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ..... 301

Савчук З.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ
ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ..... 303

Самойленко О.

ПРИКЛАДНИЙ АНАЛІЗ ПОВЕДІНКИ, ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД
ДОПОМОГИ ДІТЯМ З АУТИЗМОМ ТА ІНШИМИ ПОРУШЕННЯМИ
РОЗВИТКУ..... 305

Сандер Г., Мізева К.

СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
КОРЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА РОЗЛАДАМИ СПЕКТРУ АУТИЗМУ.... 307

Сандич М.	ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЖИТТЯ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	308
Славінська В.	РОДИННЕ ВИХОВАННЯ У ДУХОВНОМУ ЗРОСТАННІ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	311
Сапогов М., Кадемія М.	ВИКОРИСТАННЯ СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	313
Саранча І.	СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ – МІСТОК ДО ІНКЛЮЗІЇ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ З ІНВАЛІДНІСТЮ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	316
Синьов В., Супрун Д.	ДО ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ В ГАЛУЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ: єДНІСТЬ ТЕОРЕТИЧНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВИРІШУВАТИ ПРОФЕСІЙНІ ЗАВДАННЯ.....	319
Сіліна Г., Невинна В.	РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ	321
Словінська Є., Шкуліпа М.	КОРЕКЦІЙНИЙ ВПЛИВ МУЗИКОТЕРАПІЇ НА РОЗВИТОК ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЯ	323
Соколенко О., Петрикіна А.	УЧАСНИЦЬКІ ПРАКТИКИ: ДОСВІД ШКОЛЬНОГО МУЗЕЮ.....	324
Салонська А.	ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	326
Сомик О.	ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОРОСЛОЇ ОСОБИ З АУТИЗМОМ.....	328
Столяренко О., Столяренко О., Олушко Н.	ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ НА ОСНОВІ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДИНИ.....	331
Стригунова А.	ЗАГАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З РОЗУМОВОЮ ВІДСТАЛІСТЮ.....	333
Тарасенко Г.	РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБЛИВИХ ОСВІТНІХ ПОТРЕБ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ В КОНТЕКСТІ ЕСТЕТИЧНОГО ПІДХОДУ.....	336
Федоренко С., Дашківська А.	АКТУАЛЬНІСТЬ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ НАОРОДНОЇ ІГРАШКИ У ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ В ШКОЛАХ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ.....	339

Хамська Н.	ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В НІМЕЧЧИНІ.....	341
Хомик В.	КОНСТРУЮВАННЯ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЇ ПРАВ ДІТЕЙ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ.....	343
Хворова Г.	ФОРМУВАННЯ У ФАХІВЦІВ НАВИЧОК КОМПЕТЕНТОЇ ВЗАЄМОДІЇ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ПОЛІСИСТЕМНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГІВ КОМПЕТЕНТОГО БАТЬКІВСТВА У КОРЕКЦІЙНИХ ТАБОРАХ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАКЛАДАХ.....	348
Холковська І.	СТАВЛЕННЯ РІЗНИХ СУБ'ЄКТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ДО ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	351
Чеботарьова О.	РЕАЛІЗАЦІЯ ВАРИАТИВНИХ МОДУЛІВ У СИСТЕМІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ ІЗ СКЛАДНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ.....	354
Чухрій І.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МОЛОДІ З ОБМежЕННЯМИ ФУНКЦІЙ ЖИТТєДІЯЛЬНОСТІ.....	357
Шевченко Ю.	ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ГРИ В УМОВАХ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	360
Шибаєва В.	РЕАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ В РОБОТИ З ДІТЬМИ З ВАДАМИ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ.....	363
Шульгіна Л.	ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ШКОЛЯРА В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ.....	365
Щетина Т., Колосовська Н.	ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	368
Шмідт К.	ПРОБЛЕМА ОБДАРОВАНОСТІ ДИТИНИ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	369
Шульженко Д., Синьов В.	СУБ'ЄКТНО-ОСОБИСТІСНА ГОТОВНІСТЬ ФАХІВЦІВ ДО КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З АУТИЧНИМИ ДІТЬМИ.....	372
Якимчук Г.	ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ МОВЛЕННЄВОГО ДЕФЕКТУ У ДІТЕЙ З ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ.....	375

Яночкова О.	
НАВЧАННЯ ГРІ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ТА УСПІШНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ.....	377
Яременко О., Панасюк Л.	
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	380
Ярошук Н., Мельничук О.	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	382
Яценюк Л.	
ІНКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГІВ ЯК УМОВА РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	384
Войтко В.	
ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	387
Федорець В.	
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗичної КУЛЬТУРИ НА ОСНОВІ ІНТЕГРАЦІЇ ІДЕЙ ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА КОРДОЦЕНТРИЧНОЇ ПАРАДИГМ.....	390
Відомості про авторів.....	393

Наукове видання

«ОСВІТА ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: ВІД ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ ДО ІНКЛЮЗІЇ»

Збірник тез доповідей

УДК [373+376]06
ББК 74.3я43+74.2я43

0 72   Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії // Зб. тез. доп. / Редкол.: В.В. Засенко В.В., А.А. Колупаєва А.А., Н.І. Лазаренко, З.П. Ленів. — Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2016. — 416 с.

Відповідальний за випуск	З.П. Ленів
Оригінал-макет та дизайн	В.П. Король
Технічний редактор	I.B. Горобець

Підписано до друку 26 жовтня 2016 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Друк різографічний.
Гарнітура Times New Roman. Ум. др. арк. 24,18
Наклад 200 прим.
Видавець і виготовник ТОВ «Фірма «Планер»
Реєстраційне свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців серія ДК №3506 від 25.06.2009 р.
21050, м. Вінниця, вул. Визволення, 2
Тел.: (0432) 52-08-64; 52-08-65
<http://www.planer.com.ua> E-mail: sale@planer.com.ua